

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

Катедра ИНДУСТРИАЛЕН ДИЗАЙН

СТАНОВИЩЕ

от доц. Станко Войков

за докторския труд на Антон Борисов Иванов

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в направление 8.2

Изкуствознание и изобразително изкуство

Тема на докторския труд „Развитие на опаковката през XIX–XX век“

с научен ръководител доц. Станко Войков

Опаковките на изделията и предметите са една от най-бързо развиващите се области на съвременния индустриален и графичен дизайн. Многопластови са факторите оказващи влияние върху съвременната опаковка, нейното формиране и проектиране, както и методиката на създаването им. Всичко това се случва на фона на глобалното замърсяване на околната среда с отпадъци от опаковки. В Световния океан все по-често се срещат т.н. острови от опаковки. Ето защо развитието на опаковките и тяхното съвременно, иновативно проектиране играе съществена роля в развитието на нашата цивилизация. Актуалността на гореизброените фактори и значимостта на темата на опаковките и тяхното развитие, обуславя и дисертабилността на избраната тема.

Дисертационният труд е оформен в 3 глави и съдържа 181 страници, 6 схеми, 83 фигури с обем 33 страници и списък на библиографията със 122 заглавия.

В уводната част са засегнати проблемите с опазване на околната среда и свързаните с това въпроси при проектирането и производството на съвременните опаковки. Добре са формулирани целите и задачите на докторския труд, както и параметрите на основните методики.

В първа глава е направен исторически преглед на развитието на опаковките от древността до наши дни като са отбелязани знаковите периоди в тяхното развитие, материалите на тяхното изграждане и основните функции, които са изпълнявали. Отбелязана е и естетичната страна на опаковките като израз на естетичните виждания на различните народи от древността. Направена е ретроспекция на различните типове опаковки и ролята, която те играят в развитието на тази индустрия. Изяснена е функцията на типовете опаковки като персонално са разгледани опаковките на хлябни изделия и мляко и млечни изделия. Важен момент в първа глава е разглеждането на различните опаковки според материала на тяхното изграждане: стъкло, картон, ламарина, плат, целофан и др. Разгледани са стандартите и законодателството на Европейския съюз относно производството на опаковки и опаковъчни изделия.

Втора глава разглежда и изследва практическото приложение на опаковките. Изброени са различните типове материали, тяхното процентно използване в опаковъчната индустрия както и възможностите за рециклиране и повторна употреба. Класифицирани са средствата за производство както и технологичните методики при индустриалното производство. Изяснена е ролята на графичния дизайн, методите на печат и допълнителните обработки при производството на опаковки. Изяснена е и спецификата за реализирането на различни видове опаковки и комбинирането им чрез методите на синтез. Много важна част в тази глава е изясняване на функциите на съвременната опаковка както и нейният жизнен цикъл. Специално внимание е обърнато на екологичната функция свързана с намаляването на обема и теглото и взаимовръзката форма-функция (тектоника). Разглеждането на функциите: информация, ергономия, реклама и естетика дава насоките на развитие на съвременната опаковка.

Трета глава е посветена на съставяне на програма и методика за проектиране на опаковки. Използвана е аналогична методика на методиката при проектирането на дизайн изделия в специалност Индустриален дизайн към Националната художествена академия, която е залегнала още в зората на

съвременния дизайн като школата на Баухаус и Ваймар. Този метод е приложен със специфичните изисквания и етапи при проектирането на опаковки и опаковъчни изделия.

В заключението на доктората са направени важни изводи за тенденциите на развитие на съвременните опаковки, намаляване на въздействието върху околната среда и неговото естетическо, ергономично, функционално и психологическо (Канзей) въздействие върху съвременния потребител. Съществени са изводите в заключителната част, които дават основание да се цитират и следните приноси:

Научни приноси

- Класифицирани са средствата за производство на опаковки, обхванати са основни етапи за производството на опаковки и са установени някои от най-използваните опаковъчни материали и технологии за производство;
- Установена е тенденцията на развитие на индустриално произведените опаковки, предназначени за еднократна употреба, отговарящи на световните възможности за разширено потребление;
- Установени са периоди от развитието на индустриално произведената опаковка в страната ни, предназначена за хранителната индустрия и са разгледани няколко примера от производството на български опаковъчни материали.

Научно–приложни приноси

- Разработена е програма за дизайн на опаковки, която може да подобри процеса на проектиране на тези изделия, за постигане на възможно най-оптимален резултат и в частност за обучение на студентите, докторанти и дизайнери работещи в областта на опаковката.

Към труда е приложена и библиография съдържаща основните източници и публикации по темата, състояща се от 122 източника. Трудът е публикуван в основната си част в следните публикации:

- Публикация в списание „Полиграфия“ с научна статия „Програма за дизайн на опаковки“, 2018 година, брой № 4
- Участие в Докторантска конференция с научен доклад „Опаковката в България през XX век“, 2015 година, НХА
- Участие в научна конференция „Цвят и светлина в архитектурата – IV“ с научен доклад „Отпадъците – възможен строителен материал“, 2015 година, УАСГ

Издаден е автореферат, който отбелязва най-важните моменти в развитието на доктората и приносите произлизащи от него.

Обобщавайки горе казаното и имайки предвид цялостното развитие на темата на доктората и нейната значимост, гласувам положително и предлагам на многоуважаемото научно жури да присъди на Антон Борисов Иванов образователната и научна степен „доктор“ в направление 8.2 Изкуствознание и изобразително изкуство.

15.04.2019 г.

Рецензент: доц. Станко Войков